2007 SEÇİM YILINDA TÜRKİYE EKONOMİSİNİN GENEL GÖRÜNÜMÜ BEKLENTİLER RİSKLER

Gerçek risk; ekonomide oluşan ikili yapıyı dikkate almamak

Dokuzuncu Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ve TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Vakıf 2000 tarafından TOBB ETÜ'DE gerçekleştirilen "2007 Seçim Yılında Türkiye Ekonomisinin Genel Görünümü Beklentiler/ Riskler" konulu toplantıya katıldı

Vakıf 2000 tarafından düzenlenen "2007 Seçim Yılında Türkiye Ekonomisinin Genel Görünümü Beklentiler/ Riskler" konulu toplantı TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'nde (ETÜ) yapıldı. Toplantıda bir konuşma yapan TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, "Gerçek risk; ekonomide oluşan ikili yapıyı dikkate almamaktır; kaybedenlerin yol açacağı siyasi risktir. Yapılması gereken; bir taraftan programın kazanımlarını korurken, kaybedenlere ve sıkıntı yaşayanlara yol gösterecek, ümit verecek bir programın, zamanında tasarlanmasıdır. Programın temelinde, şirketlerin büyümesinin önündeki kısıtlamaların kaldırılması yer almalıdır. TOBB olarak önemini ısrarla vurguladığımız ve öncülüğünü yaptığımız, mikro ekonomik reformlardan kastedilen de budur" dedi.

▲ TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu: "Programın temelinde, şirketlerin büyümesinin önündeki kısıtlamaların kaldırılması yer almalıdır. TOBB olarak önemini ısrarla vurguladığımız ve öncülüğünü yaptığımız, mikro ekonomik reformlardan kastedilen de budur".

KÜRESEL EKONOMİ TİCARİ ENTEGRASYONU HIZLANDIRIYOR

Türkiye ekonomisinin beş yıldır kesintisiz olarak büyüdüğünü söyleyen TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, beş yıllık bu dönemde ortalama yıllık büyüme hızının yüzde 7,5 olduğunu vurguladı. Bu büyümenin aynı zamanda, sektörler arasında "asimetrik büyüme"ye de yol açtığını vurgulayan Hisarcıklıoğlu, bazı sektörler büyürken, diğerlerinin büyümediğini, hatta küçüldüğünü ifade etti. "Aslında Türkiye ekonomisi, kurumsal altyapısını modernleştiriyor, ekonomi normalleşiyor ve küresel ekonomiyle bağlar artıyor" diyen Hisarcıklıoğlu, küresel ekonomiyle hızlanan ticari entegrasyonun, geleneksel yapıda iş

görenlerin küçüldüğü, modern ekonomiye uyum sağlayanların büyüdüğü bir ortama yol açtığını söyledi. Asıl sorunun, modernleşme veya küresel ekonomiyle artan entegrasyonda olmadığını ifade eden TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, "2002-2006 döneminde tarım dışı istihdam 2,4 milyon kişi artmıştır. Ama aynı dönemde tarımdan 1,4 milyon kişi ayrılmıştır. Yani dört yılda net istihdam sadece bir milyon kişi artmıştır. Ekonomi modernleştikçe, tarımda çalışanların azalması normaldir. Normal olmayansa, bu insanlara, hayatlarını nasıl devam ettirebileceklerini gösteren bir plan sunulmamasıdır" dedi.

Modernleşen ekonominin, daha farklı beceri setine sahip çalışanlara ihtiyaç duymakta olduğunu vurgulayan TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, konuya yönelik şu açıklamayı yaptı: "Ama ne gençlerimize, ne de mevcut çalışanlara, bu yeni becerileri kazandıracak bir eğitim reformu ve işgücü politikaları alanında atılmış bir adım görülmemektedir. Diğer taraftan, işsizlerin yaş dağılımı da değişmeye başlamış. Dün ile kıyaslayınca, bugün, işsizlik artık daha çok, orta yaşlıların meselesi haline gelmeye başlamıştır. Sosyal açıdan, bu değişimin büyük etkileri olacağı ortadadır. 1996-2006 yılları arasında, toplam işsiz sayısındaki artış, yüzde 60 iken, 35-54 yaş arasındaki, yani orta yaş tabir edilen gruptaki işsizlikte artış, yüzde 170 ile ilk sıradadır".

EKONOMİDE ASİMETRİK BÜYÜME

Diğer bir göstergenin de, şirketler kesimindeki kârlılık oranlarında görülen düşüş olduğunu belirten TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, "Hem bin büyük sanayi kuruluşundaki rakamlar, hem de Merkez Bankası'nın yedi bin şirketle yaptığı araştırma, cirolardaki artışa rağmen, kârlılık oranlarının sürekli olarak aşağıya gitmekte olduğunu gösterdiğini vurguladı. Hisarcıklıoğlu, "Burada sözkonusu olan, yüksek kar marjlarının devam etmemesi de değildir. Satış karlılığı ve aktif karlılık gibi pek çok temel göstergeye göre, karlılık oranları uzun süredir tek haneli rakamlardadır ve bu rakamlar da, devamlı azalmaktadır" diyerek, bütün bu temel bulgular ışığında, ekonomideki süreci üç adımda özetledi: "Birincisi, kriz sonrası ekonomide sağlanan istikrar ortamı, Gümrük Birliği Anlaşması'nı işler hale getirmiştir. İkincisi, Gümrük Birliği Anlaşması'nın ardından, ekonominin küresel ekonomiyle bütünleşmesi hızlanmıştır. Üçüncüsü, bu bütünleşme süreci, bir taraftan ekonomiyi modernleştirirken, aynı zamanda da ekonomide asimetrik büyümeye ve ikili bir yapının, yani bir tarafta kazanların, diğer tarafta kaybedenlerin oluşmasına yol açmaktadır".

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu entegrasyonla artan sorunların temelinde , dönüşüme uygun program yapılmamasının yattığını belirtti.

GEÇİŞ DÖNEMİ SORUNLARI

Ekonomide artan dış rekabetle birlikte başlayan yapısal değişim süreci içinde, bir dizi faktör kaymasının ortaya çıkmakta olduğuna değinen TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, ekonomide verimsizlik ne kadar yaygınsa, verimliliğe yöneliş, sermayeyi ve emeği, bazı üretim alanlarından diğerlerine yönelttiğini belirtti. Sermayenin bir üretim alanından diğerine kaymasının, eski faaliyet alanında bir dizi işletmenin kapanmasına, başka bir alanda bir dizi yeni işletmenin faaliyet göstermeye başlamasına neden olduğunu söyleyen Hisarcıklıoğlu, bunun da eski faaliyet alanında pek çok kişinin işini kaybetmesi ve yeni faaliyet alanlarında, birilerinin kendilerine iş bulmaya başlaması anlamına geldiğini söyledi. TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, işin sorun çıkartan tarafını şöyle açıkladı: "Yeni dönemde, üretim süreci açısından ihtiyaç duyulan beceri seti değiştiğinden, işsizlik artmaktadır. Eski donanımların anlamını yitirdiği bir geçiş döneminde, yeni dönemde gerekli olan yeni becerilerin geliştirilmesi için gereken yatırımlar yapılmamış olduğu içindir ki, işsizlik artmaktadır. Bu durumda, ekonomide artan rekabet ortamının getirdiği verimlilik artışı, sosyal açıdan bir intibak maliyetini de bera-

berinde getirmektedir. Dolayısıyla, geçiş dönemi ne kadar uzatılırsa, yani kurumsal altyapı ne kadar yavaş inşa edilirse, sosyal maliyet de o kadar yüksek olmaktadır. Demek ki şimdi yapmamız gereken, bir taraftan bu programın kazanımlarını korumak, diğer taraftan, şirketler kesiminin rekabet gücünü artıracak, mikro ekonomik tedbirler paketi oluşturmaktır".

DEĞİŞİM VE DÖNÜŞÜM KALKINMANIN ANAHTARI

Değişim ve dönüşümün kalkınmanın anahtarı olduğunu vurgulayan TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, "Geri adım atamayız. Ama olumsuz etkileri yokmuş gibi de yapamayız" dedi. Ekonomide yaşanan dönüşüm, kısa vadede tarım kesimini, küçük işletmelerimizi, esnaf ve sanatkârları olumsuz etkilediğini ifade eden Hisarcıklıoğlu, ülkenin bir bütün olarak yararına olan reform sürecinin, herkesi aynı şekilde etkilemediğine dikkat çekti. "Herkes aynı anda kazanamıyor. Onun için sürecin başında mutsuz olanlara, kayıplarını zamanla telafi edeceklerini gösteren projeler tasarlıyor olmamız lazım. Aksi halde, reform sürecinden mutsuz olanlar toplumda ağır basacaktır. Bunun sonucunda ortaya çıkacak siyasi popülizm, reform sürecini yavaşlatacak ve ülkemiz bir on yıl daha kaybedecektir" diye konuşan Hisarcıklıoğlu, makro dengeler düzelmeden reel sektörün sorunlarının çözülemeyeceğini ifade etti. TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, bu nedenle reform sürecini başından itibaren desteklediklerini ve desteklemeye devam ettiklerini belirterek "Şimdi yapılması gereken rehavete kapılmadan reform sürecini devam ettirmek ve reel sektörün rekabet gücünü artırıcı tedbirleri almaktır. Beş milyon işsizimize ilaveten, her yıl istihdam piyasasına giren 700 bin gencimize iş bulmak, en önemli vazifemizdir. Bu şartlar altında, istihdamı cezalandıran değil, istihdamı teşvik eden politikalara ihtiyacımız var. Öncelikle de, istihdam dostu bir vergi sistemine sahip olmamız gerekmektedir" dedi.

▲ Türkiye Odalar ve Borsalar BirliğiBaşkanı Hisarcıklıoğlu, değişim ve dönüşümün kalkınmanın anahtarı olduğunu söyledi

BİRLİKTE İŞ YAPMA KÜLTÜRÜ GELİŞMELİ

Özel sektöre dayalı bir ekonominin büyümesini şirketlerin sağlayacağını ifade eden Hisarcıklıoğlu, "Yeni kurulan şirket sayısı, mevcut şirket stokunun yüzde 12'si civarında ve bu oran AB'nin iki katı, yani dinamizm var. Ama bunları büyütmek gerekiyor. Demek ki hem ortaklık, hem de birlikte iş yapma kültürünü geliştirmek zorundayız" dedi. TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, şirketlerin büyümesini kısıtlayan faktörleri şöyle açıkladı: "Finansmana erişim, verimsiz sosyal güvenlik sistemi, katı iş mevzuatı, iş ortamını zorlaştıran hukuk sistemini düzeltmeliyiz. Katma değeri artıracak, kümelenme stratejilerini uygulamaya koymalıyız. Cari açıkla da ancak bu şekilde baş edilir. Altyapı sektörlerini rekabete açarak, maliyetin düşmesini sağlamalıyız. Kayıt altına geçiş sürecini doğru yönetmeliyiz. Aslında ekonomide kayıt altına doğru bir geçiş sürmektedir. Bunun temel nedenleri; dış ticaretin ekonomideki payının artması, ölçek büyüklüğünün öneminin anlaşılmasıyla birlikte mali sektör ile daha fazla çalışma ihtiyacı duyulması, kredi kartı kullanımının yaygınlaşması ve organize perakende sektörünün büyümesidir. Ama bu süreç kendi akışına bırakılmamalı. Bir dizi idari reformla kayıt altına geçiş ve kayıtlı ekonomide çalışma cazip hale getirilmelidir. Eğer girdi maliyetleri eskisi gibi kalırsa, kayıt altına geçenler cezalandırılmış olacak ve süreç bu sefer de tersine dönecektir".

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, konuşmasının sonunda, "Gerçek risk; kaybedenlerin yol açacağı siyasi risktir. Yapılması gereken, bir taraftan programın kazanımlarını korurken, kaybedenlere ve sıkıntı yaşayanlara yol gösterecek, ümit verecek bir programın, zamanında tasarlanmasıdır" ifadesini kullandı. Programın temelinde, şirketlerin büyümesinin önündeki kısıtlamaların kaldırılmasının yer alması gerektiğini söyleyen Hisarcıklıoğlu, "TOBB olarak önemini ısrarla vurguladığımız ve öncülüğünü yaptığımız, mikro ekonomik reformlardan kastedilen de budur" dedi.